

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2021/1609**z dnia 29 kwietnia 2021 r.****zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Agencji Kolejowej Unii Europejskiej za rok budżetowy 2019**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Agencji Kolejowej Unii Europejskiej za rok budżetowy 2019,
 - uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,
 - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Transportu i Turystyki,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0077/2021),
- A. mając na uwadze, że zgodnie z zestawieniem dochodów i wydatków ⁽¹⁾ ostateczny budżet Agencji Kolejowej Unii Europejskiej (zwanej dalej „Agencją”) na rok budżetowy 2019 wyniósł 27 139 347 EUR, co stanowi spadek o 5,74 % w porównaniu z 2018 r.; mając na uwadze, że budżet Agencji pochodzi głównie z budżetu Unii;
- B. mając na uwadze, że Trybunał Obrachunkowy (zwany dalej „Trybunałem”) w sprawozdaniu dotyczącym rocznego sprawozdania finansowego Agencji za rok budżetowy 2019 (zwanym dalej „sprawozdaniem Trybunału”) stwierdził, iż uzyskał wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Agencji jest wiarygodne oraz że transakcje leżące u jego podstaw są legalne i prawidłowe;

Zarządzanie budżetem i finansami

1. zauważa z zadowoleniem, że wysiłki związane z monitorowaniem budżetu w ciągu roku budżetowego 2019 doprowadziły do osiągnięcia wskaźnika wykonania budżetu w wysokości 99,98 %, równego wskaźnikowi wykonania z 2018 r.; zauważa, że wskaźnik wykonania środków na płatności wyniósł 92,22 %, co oznacza wzrost o 3,27 % w porównaniu z rokiem 2018;
2. zauważa, że osiągnięto orientacyjne pułapy stosowane przez Trybunał Obrachunkowy do oceny wykonania budżetu na poziomie przeniesień: 10 % w tytule 1 (personel) i 20 % w tytule 2 (wydatki administracyjne); zauważa z ubolewaniem, że orientacyjny pułap w tytule 3 (30 % na wydatki operacyjne) nie został osiągnięty;
3. zauważa, że większe dochody z opłat są wyrównywane w drodze zmniejszenia dotacji przyznanej Agencji; ubolewa, że Komisja nie uważa zwiększonej aktywności za podstawę do zwiększenia tej dotacji;
4. zauważa, że w następstwie rozszerzenia mandatu Agencji na mocy nowego rozporządzenia Agencja zaczęła w 2019 r. pobierać honoraria i opłaty za wykonywanie zadań certyfikacyjnych, przy uwzględnieniu szczególnych potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP); zauważa, że zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/796 w przypadku Agencji honoraria i opłaty stanowią dochody przeznaczone na określony cel; zauważa, że wprowadzono zmiany w przepisach wykonawczych do regulaminu finansowego Agencji;
5. zauważa, że w 2019 r. w rejestrze niezgodności Agencji zarejestrowano 36 niezgodności ex post (przypadków braku zgodności), w porównaniu z 29 w 2018 r. i 7 w 2017 r.; zauważa, że przypadki braku zgodności dotyczą głównie przepisów regulujących podróże służbowe, zobowiązań ex post, zarządzania umowami i płatności oraz procedur wewnętrznych; zauważa, że Agencja wskazała, iż wprowadzono środki naprawcze i przeprowadzono działania podnoszące świadomość tych zagadnień; wzywa Agencję, aby zahamowała tendencję do wzrostu liczby niezgodności ex post oraz przykładała większą wagę do środków zapobiegawczych;
6. przypomina, jak ważne jest zwiększenie cyfryzacji Agencji, jeśli chodzi o jej wewnętrzne funkcjonowanie i zarządzanie, ale także w celu przyspieszenia cyfryzacji procedur; podkreśla, że Agencja musi nadal aktywnie działać w tym zakresie, aby za wszelką cenę uniknąć przepaści cyfrowej między agencjami; zwraca jednak uwagę na konieczność podejmowania wszelkich niezbędnych środków bezpieczeństwa, aby uniknąć jakiegokolwiek ryzyka dla bezpieczeństwa przetwarzanych informacji w internecie;

⁽¹⁾ Dz.U. C 107 z 31.3.2020, s. 70.

Wyniki

7. podkreśla, że Agencja z powodzeniem stosowała kluczowe wskaźniki skuteczności działania do oceny własnej efektywności w wykonywaniu zadań; uznaje, że Agencja osiągnęła zadowalający poziom realizacji kluczowych wskaźników skuteczności działania i celów w zakresie produktów; zauważa, że spośród 136 kluczowych wskaźników skuteczności działania 118 zrealizowano w pełni lub częściowo, a 18 nie osiągnięto; odnotowuje w dużej mierze niezadowalające wyniki, jeśli chodzi o kluczowy wskaźnik skuteczności działania nr 5 „Uporządkowanie krajowych przepisów technicznych dotyczących pojazdów we wszystkich państwach członkowskich”, gdzie ostateczny wynik wyniósł 67 %, oraz odnotowuje, że nie wyjaśniono przyczyn takiego wyniku, który jest niski w porównaniu z celem zakładającym 100 %; wzywa Agencję, aby wraz z wynikami kluczowych wskaźników skuteczności działania przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia;
8. wzywa Agencję, by w przypadku pokrywających się zadań zbadała możliwości wspólnego wykorzystywania zasobów z innymi agencjami prowadzącymi podobną działalność; zachęca Agencję do aktywnego poszukiwania dalszych i szerszych płaszczyzn współpracy ze wszystkimi agencjami Unii; zachęca Agencję do zbadania możliwości dzielenia się personelem w niektórych niespecjalistycznych dziedzinach technicznych i administracyjnych;
9. wzywa Agencję, by skoncentrowała się na rozpowszechnianiu wyników prowadzonych badań w społeczeństwie;
10. przypomina, że Agencja dysponuje najmniejszym budżetem wśród agencji transportowych pomimo doskonałej efektywności środowiskowej i innych korzyści płynących z transportu kolejowego; podkreśla w szczególności, że Agencja nie powinna być stawiana w sytuacji, w której czuje się zmuszona ubiegać o dodatkowe wsparcie ze strony Komisji ze względu na niewystarczające zasoby finansowe, zwłaszcza w czasach, gdy koleje stanowią jeden z priorytetów polityki Unii Europejskiej; apeluje o zwiększenie budżetu Agencji, aby zapewnić jej zasoby niezbędne do skutecznego wykonywania uprawnień i wypełniania zadań, w szczególności związanych ze zwiększaniem konkurencyjności, poprawą bezpieczeństwa i interoperacyjnością transgraniczną;

Polityka kadrowa

11. zauważa, że w dniu 31 grudnia 2019 r. plan zatrudnienia zrealizowano w 93,92 % – przyjęto 139 pracowników na czas określony, podczas gdy budżet Unii przewidywał 148 stanowisk dla tej kategorii pracowników (w porównaniu z 148 zatwierdzonymi stanowiskami w 2018 r.); zauważa, że w 2019 r. w Agencji pracowało ponadto 35 pracowników kontraktowych; zauważa, że w dniu 31 grudnia 2019 r. w Agencji nie pracowali żadeni oddelegowani eksperci krajowi;
12. jest bardzo zaniepokojony, że w 2019 r. odnotowano brak równowagi płci wśród kadry kierowniczej wyższego szczebla (89 % mężczyzn i 11 % kobiet) oraz w zarządzie (70 % mężczyzn i 30 % kobiet); apeluje do Komisji i państw członkowskich, aby podczas mianowania członków zarządu Agencji brały pod uwagę, jak ważne jest zapewnienie równowagi płci; zachęca Agencję, aby dołożyła starań w celu osiągnięcia lepszej równowagi płci na wszystkich szczeblach;
13. zachęca Agencję, aby nadal prowadziła długoterminową politykę kadrową, w której uwzględnia się równowagę między życiem zawodowym a prywatnym, poradnictwo zawodowe przez całe życie i rozwój kariery zawodowej, równowagę płci, telepracę, równowagę geograficzną oraz rekrutację i integrację osób z niepełnosprawnościami;
14. zauważa, że Agencja przyjęła politykę ochrony godności osobistej i zapobiegania molestowaniu, że promuje zaufanych doradców i zachęca pracowników, aby się do nich zwracali z problemami w tym zakresie; zauważa, że zgłoszono jeden przypadek domniemanego molestowania, lecz w żadnej sprawie nie wszczęto dochodzenia ani nie podjęto kroków prawnych;
15. zauważa, że wyniki rocznej analizy porównawczej dotyczącej personelu są podobne do wyników z 2018 r.: 19,39 % pracowników wykonuje zadania administracyjne (20,33 % w 2018 r.), 69,95 % zadania operacyjne (68,88 % w 2018 r.), a 11,04 % zadania związane z kontrolą i finansami (10,79 % w 2018 r.);
16. ubolewa, że w 2019 r. zarządowi nie udało się podjąć decyzji w sprawie systemu językowego Agencji;

Zamówienia

17. zauważa, że według sprawozdania Trybunału Agencja nie powołała formalnie co najmniej jednego członka komisji oceniającej postępowanie o udzielenie zamówienia, co zagraża przejrzystości takiego postępowania; odnotowuje odpowiedź Agencji na ustalenia Trybunału oraz środki podjęte przez Agencję, aby zapobiec powtórzeniu się tego uchybienia;
18. zauważa, że według sprawozdania Trybunału Agencja zawarła trzy odrębne kaskadowe umowy ramowe z trzema przedsiębiorstwami; na podstawie uwag Trybunału zauważa, że rozporządzenie finansowe stanowi, iż jest to możliwe bez ponownego otwierania procedury przetargowej, pod warunkiem że w umowie ramowej dokładnie określono wszystkie warunki dotyczące realizacji przedmiotowych robót, dostaw lub usług; zauważa, że Trybunał stwierdził, iż umowa ramowa nie jest wystarczająco szczegółowa; ponadto zauważa na podstawie uwag Trybunału, że oferty finansowe oferentów opierały się jedynie na dziennej stawce za jeden dzień pracy, bez uwzględnienia ważnych elementów, takich jak profile pracowników lub złożoność pracy; na podstawie wniosku Trybunału zauważa, że wykorzystanie tego rodzaju umowy ramowej było niewłaściwe, gdy wziąć pod uwagę poziom szczegółowości dostępnych informacji na temat prac, które miały zostać wykonane, oraz że dane finansowe również nie były wystarczająco szczegółowe, aby można było zapewnić wykonanie prac w sposób jak najbardziej ekonomiczny; przyjmuje do wiadomości odpowiedź Agencji, według której przedmiotowa oferta dotyczyła pomocy Agencji w nowym zadaniu, a zatem nie byłoby proporcjonalne zorganizowanie ponownego otwarcia przetargu (co trwa co najmniej 3 tygodnie) na pomoc techniczną (trwającą maksymalnie 15 dni), w sytuacji gdy wymóg prawny oceny kompletności dokumentacji wniosku wynosi jeden miesiąc; wzywa Agencję, aby informowała organ udzielający absolutorium o wydatkach związanych z tymi umowami ramowymi;

Zapobieganie konfliktom interesów i zarządzanie nimi oraz przejrzystość

19. zauważa, że zgodnie z oświadczeniem Agencji jej narażenie na konflikty interesów wzrosło od 16 czerwca 2019 r., kiedy to Agencja stała się organem posiadającym istotne uprawnienia decyzyjne; zauważa, że w maju 2019 r. zarząd Agencji przyjął ramy dobrego postępowania administracyjnego, które zawierają rygorystyczne środki dotyczące zarządzania konfliktami interesów w odniesieniu do osób zaangażowanych we wdrażanie 4. pakietu kolejowego, oraz że zarząd doprecyzował zasady dotyczące prezentów i gościnności, a także korzystania z mediów społecznościowych; wzywa Agencję, aby ściśle monitorowała skuteczność podjętych środków oraz informowała organ udzielający absolutorium o doświadczeniach i ewentualnej potrzebie dostosowań;
20. zauważa, że Agencja opublikowała na swojej stronie internetowej deklaracje o braku konfliktu interesów członków zarządu i kadry kierowniczej wyższego szczebla oraz życiorysy członków zarządu i dyrektora wykonawczego; wzywa Agencję, aby opublikowała życiorysy kadry kierowniczej wyższego szczebla i poinformowała organ udzielający absolutorium o środkach podjętych w tej sprawie;
21. odnotowuje dalsze kroki podejmowane w celu zwiększenia przejrzystości działań Agencji, takie jak składanie sprawozdań ze spotkań personelu Agencji z podmiotami zewnętrznymi, w szczególności ze spotkań dyrektora Agencji z organizacjami i osobami samozatrudnionymi, oraz publikowanie tych sprawozdań na stronie internetowej Agencji;
22. zauważa, że Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych zamknął we wrześniu 2019 r. – bez zalecenia jakichkolwiek działań – sprawę dotyczącą podejrzenia nadużycia finansowego, zgłoszonego po raz pierwszy w 2017 r.; zauważa, że w dochodzeniu nie znaleziono żadnych dowodów nadużyć finansowych lub nieprawidłowości mających wpływ na interesy finansowe lub inne interesy Unii;

Kontrole wewnętrzne

23. odnotowuje uwagę zawartą w sprawozdaniu Trybunału, że Komisja na podstawie umowy o gwarantowanym poziomie usług wystawiła Agencji fakturę za świadczenie różnych usług informatycznych, ale faktura ta była częściowo oparta na błędnej liczbie użytkowników; zwraca uwagę na ograniczone skutki finansowe zawyżenia rachunku Agencji na kwotę 4 675 EUR; zwraca jednak uwagę na stwierdzone przez Trybunał uchybienia w wewnętrznych kontrolach Agencji, wskazujące na to, że nie przeprowadzono żadnej kontroli, aby upewnić się, że zafakturowana kwota jest zgodna z warunkami umowy o gwarantowanym poziomie usług; wzywa Agencję, aby przeanalizowała stwierdzone uchybienie, wprowadziła środki zapobiegawcze, wyeliminowała stwierdzone zagrożenia oraz do czerwca 2021 r. poinformowała organ udzielający absolutorium o podjętych środkach;
24. zauważa, że w 2019 r. zamknięto wszystkie, z wyjątkiem jednego, niezrealizowane zalecenia Służby Audytu Wewnętrznego; zauważa, że jedno otwarte zalecenie wynika z audytu zarządzania projektami i usługami przeprowadzonego w 2018 r. i odnosi się do skutecznego wykorzystania Projektu MS; zauważa, że we wrześniu 2020 r. Agencja poinformowała w sprawozdaniu z działań następczych w związku z absolutorium za 2018 r., że zalecenie zostanie zamknięte w czerwcu 2020 r.; przypomina Agencji, że zalecenie to należy wdrożyć zgodnie z uzgodnionym planem działania; wzywa Agencję, aby informowała organ udzielający absolutorium o wdrażaniu tego zalecenia oraz do czerwca 2021 r. przedstawiła wytłumaczenie ewentualnych opóźnień;

25. zwraca uwagę na rolę Agencji w zapewnianiu bezpieczeństwa i interoperacyjności europejskiego systemu kolejowego oraz w zwiększaniu konkurencyjności kolei w stosunku do innych rodzajów transportu, zmniejszaniu przeszkód administracyjnych i technicznych, promowaniu dostępu do rynku i gwarantowaniu niedyskryminacji, efektywniejszym wykorzystywaniu funduszy publicznych w publicznych usługach transportu kolejowego oraz poprawie zarządzania infrastrukturą; popiera Komisję w dążeniu do uczynienia europejskiego systemu kolejowego światowym liderem, jeżeli chodzi o skuteczność działania w zakresie bezpieczeństwa; apeluje o zwiększenie budżetu Agencji, aby zapewnić jej zasoby niezbędne do skutecznego wykonywania uprawnień i wypełniania zadań, w szczególności związanych ze zwiększaniem konkurencyjności, poprawą bezpieczeństwa i interoperacyjnością transgraniczną;
26. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że od 16 czerwca 2019 r. Agencja z powodzeniem zaczęła pełnić rolę organu UE odpowiedzialnego za wydawanie zezwoleń na wprowadzenie do obrotu pojazdów kolejowych i jednolitych certyfikatów bezpieczeństwa dla przedsiębiorstw kolejowych oraz za zatwierdzanie urządzeń przytorowych ERTMS, jak przewidziano w ramach prawnych 4. pakietu kolejowego; zauważa, że te dwa zadania zrealizowano w odniesieniu do ośmiu państw członkowskich, które transponowały filar techniczny 4. pakietu kolejowego w 2019 r.; z zadowoleniem przyjmuje dalszy rozwój punktu kompleksowej obsługi; nalega, aby wraz z większymi obowiązkami powierzonymi Agencji otrzymała ona niezbędne zasoby finansowe, materialne i kadrowe w celu skutecznego i wydajnego wykonywania tych nowych i dodatkowych funkcji;
27. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Agencja została poddana drugiemu audytowi nadzorcemu ISO 9001 w celu poświadczenia, że system zarządzania jest zgodny z wymogami ISO, oraz że jednostka certyfikująca nie stwierdziła żadnych niezgodności;

Inne uwagi

28. zauważa, że Agencja rozpoczęła rozmowy z władzami francuskimi na temat budowy nowego budynku; zachęca Agencję, aby uwzględniła najnowocześniejsze wymogi w zakresie dobrostanu personelu i norm środowiskowych;
29. z zadowoleniem przyjmuje starania Agencji, aby stworzyć przyjazne dla środowiska naturalnego warunki pracy;
30. przypomina o znaczeniu, jakie dla poznania prac Agencji ma zwiększenie widoczności jej działań w mediach i internecie;
31. w odniesieniu do innych uwag towarzyszących decyzji w sprawie absolutorium, które mają charakter przekrojowy, odsyła do swojej rezolucji z dnia 29 kwietnia 2021 r. ⁽²⁾ w sprawie wyników, zarządzania finansami i kontroli agencji.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0215.